

РЕШЕНИЕ

№ 125

гр. Горна Оряховица, 08.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ГОРНА ОРЯХОВИЦА, X СЪСТАВ, в публично заседание на осми февруари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Илина В. Джукова

при участието на секретаря Емануела Пл. Бангеева
като разгледа докладваното от Илина В. Джукова Гражданско дело № 20224120101680 по описа за 2022 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Предявен е осъдителен иск с правно основание чл.55, ал.1, предл.1 ЗЗД, евентуално съединен с осъдителен иск с правно основание чл.79, ал.1, вр. чл.82 ЗЗД.

Ищецът И. Е. К. в твърди, че е сключил с ответника “А1 България” ЕАД договор от 11.02.2021 г. за доставка на услугата „Сателитна телевизия – А1 ТВ“ за срок от 24 месеца за абонаментен план „А1 ТВ 130“ при месечна абонаментна такса 14.99 лв. с ДДС, такса за допълнителен приемник – 2.99 лв. с ДДС, месечна такса за допълнителна телевизия „Xplore TV GO MAX” – 1.99 лв. с ДДС, месечна такса за услуга „MAX Sport Plus” – 5.99 лв. с ДДС, месечна такса за услуга „Diema Xtra” – 8.99 лв. с ДДС, за която считано от 01.07.2021 г. е предвидено увеличение с 1 лв., или такса от 9.99 лв. с ДДС. Така общата дължима месечна такса била в размер 32,96 лв. с ДДС, а от 01.07.2021 г. – 33,96 лв. с ДДС. Твърди, че ответникът издавал фактури през периода 19.02.2021 г. – 19.09.2022 г., в които таксата за услугата „Diema Xtra” била начислявана по два пъти, като след 01.07.2021 г. до 15.02.2022 г. таксата за тази услуга била увеличена не на 9.99 лв, а на 11.99 лв. (с 2 лв. над уговореното), от 16.02.2022 г. до 15.06.2022 г. е увеличена на 12.38 лв. (с 2,39 лв. над уговореното), а от 16.06.2022 г. до 15.09.2022 г. – на 12.99 лв. (с 3 лв. над уговореното). Твърди, че за периода от 16.06.2022 г. до 15.02.2022 г. таксата за услуга „MAX Sport Plus” е начислена с увеличение 0.99 лв. с ДДС спрямо уговореното, за периода от 16.02.2022 г. до 15.06.2022 г. – с увеличение 1,22 лв. с ДДС, а за периода от 16.06.2022 г. до 15.09.2022 г. – с

увеличение 2 лв. с ДДС. Твърди още, че след 16.08.2021 г. до края на исковия период услугата за допълнителен приемник е начислявана с увеличение 0.99 лв. над уговореното. Твърди, че е платил всички начислени суми по издадените за процесния период 20 броя фактури, но не дължи заплащане на двойно начислената такса за услугата „Diema Xtra” и разликата между уговорения и увеличения размер на таксите, поради което моли за постановяване на решение, с което ответникът да бъде осъден да му заплати сумата от 295,61 лв., получена от него без основание, а в случай, че това му бъде отречено – да заплати същата сума като обезщетение за вреди от договорно неизпълнение, ведно със законната лихва от подаване на исковата молба до заплащане на сумата с присъждане на сторените разноски.

Ответникът “А1 България” ЕАД признава, че с И. Е. К. е сключен договор с твърдяното съдържание, както и че е начислявал и събирал два пъти такса за услугата „Diema Xtra” през целия исков период в общ размер 229,37 лв. Признава също, че таксите за услугите „Diema Xtra”, „MAX Sport Plus” и допълнителен приемник са увеличени едностранно в размерите и за периодите, посочени в исковата молба, но твърди, че за ищецът е бил надлежно уведомяван съгласно чл.230, ал.2 и ал.3 ЗЕС. Твърди, че увеличенията на таксите били продиктувани съответно от промяна на цените за разпространение на каналите в услугата „Diema Xtra”, тенденцията за нарастваща стойност на премиум филмово и спортно съдържание в световен мащаб и икономическата обстановка в страната. Моли за постановяване на решение при признание на иска за сумата от 229,37 лв., а за сумата от 66,24 лв. моли за отхвърляне на иска. Моли за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Възражава за прекомерност на заплатеното адвокатско възнаграждение.

Съдът, след съобразяване на твърденията на страните и преценка на събраните по делото доказателства, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Предявени са евентуално обективно съединени осъдителни искове, главният от които с правно основание чл.55, ал.1, предл.1 ЗЗД за връщане на даденото без основание, а евентуалният – за заплащане на обезщетение за претърпени вреди от договорно неизпълнение. Уважаването им с оглед твърденията на ищеца е предпоставено от установяване на сключване на договор между страните с твърдяното съдържание; начисляването с месечните фактури през периода 19.02.2021 г. – 19.09.2022 г. на таксата за услугата „Diema Xtra” по два пъти и с увеличение на таксите за услуги, както следва – за услугата „Diema Xtra” от 16.06.2021 г. до 15.02.2022 г. на 11.99 лв., от 16.02.2022 г. до 15.06.2022 г. – на 12.38 лв. и от 16.06.2022 г. до 15.09.2022 г. – на 12.99 лв.; за услугата „MAX Sport Plus” за периода от 16.06.2022 г. до 15.02.2022 г. с увеличение 0.99 лв., за периода от 16.02.2022 г. до 15.06.2022 г. – с 1,22 лв. с ДДС, а за периода от 16.06.2022 г. до 15.09.2022 г. – с 2 лв. с ДДС; за услугата за допълнителен приемник от 16.08.2021 г. до 15.09.2022 г. с увеличение от 0.99 лв. и че ищецът е заплатил исковите суми.

Доколкото главният иск се основава на твърдение на ищеца за липса на основание за получаване на сумата, то в тежест на ответника е да установи основание за имущественото разместване, или в случая с оглед неговите възражения – че са налице предпоставките за едностранно увеличение на таксите, на които се позовава и уведомяване на ищеца за това.

Страните не спорят, а и Приложение № 1 към договор № 504084048/11.02.2021 г. и допълнения към него, установяват, че между тях бил сключен договор, по силата на който ответникът се задължавал да предостави на ищеца услугата сателитна телевизия за срок от 24 месеца с избран абонаментен план „A1 ТВ 130“ при месечна абонаментна такса 14.99 лв. с ДДС, такса за допълнителен приемник – 2.99 лв. с ДДС, месечна такса за допълнителна телевизия „Xplore TV GO MAX“ – 1.99 лв. с ДДС, месечна такса за услуга „MAX Sport Plus“ – 5.99 лв. с ДДС, месечна такса за услуга „Diema Xtra“ – 8.99 лв. с ДДС, за която считано от 01.07.2021 г. било предвидено увеличение с 1 лв., или такса от 9.99 лв. с ДДС. Безспорно е също, а и представените фактури установяват, че таксата за услугата „Diema Xtra“ от 16.06.2021 г. била увеличена не на 9.99 лв. с ДДС, а на 11.99 лв. и тази цена била начислявана месечно до 15.02.2022 г. От 16.02.2022 г. до 15.06.2022 г. за услугата „Diema Xtra“ била начислявана такса от 12.38 лв., а след 16.06.2022 г. до 15.09.2022 г. – 12.99 лв. Ответникът признава, че във фактурите, издадени в периода 19.02.2021 г. – 19.09.2022 г., таксата за услугата „Diema Xtra“ в посочените по-горе размери била начислявана по два пъти, с което той изискал за плащане недължимо 229,37 лв. Не се спори също, че ответникът едностранно увеличил таксата за услугата „MAX Sport Plus“ за периода от 16.06.2022 г. до 15.02.2022 г. с 0.99 лв., за периода от 16.02.2022 г. до 15.06.2022 г. – с 1,22 лв. с ДДС, а за периода от 16.06.2022 г. до 15.09.2022 г. – с 2 лв. с ДДС, както и че след 16.08.2021 г. до 15.09.2022 г. услугата за допълнителен приемник била начислявана с увеличение от 0.99 лв. Ответникът признава и между страните е безспорно, че ищецът заплатил всички начислени такси с фактурите, издадени в периода 19.02.2021 г. – 19.09.2022 г., включително увеличените размери на таксите за услугите „Diema Xtra“, „MAX Sport Plus“ и допълнителен приемник и двойно начисляваната такса за услугата „Diema Xtra“.

Признанието на ответника по отношение на начисляването на такса за услугата „Diema Xtra“ два пъти през исковия период не съставлява признание на иска по смисъла на чл.237, ал.1 ГПК, доколкото то следва да се отнася до целия иск и е несъвместимо с оспорване на каквато и да е част от него. Въпросът за постановяване на решение, основано на признанието, не следва да бъде обсъждан, защото съдът не е сезиран с такова искане от ищеца. По тези съображения, признанието на ответника следва да се счита и разглежда като признание на фактите, от които произтича предявеното за защита право на ищеца – получаване на 229,37 лв. без основание като начислени във фактурите, издадени в периода 19.02.2021 г. – 19.09.2022 г. за такса за услугата „Diema Xtra“ в двоен размер. Така основният спорен по делото

въпрос е дали ответникът е имал право едностранно да увеличи таксите по трите услуги.

Съгласно т.9 от приложение № 1, съставляващо договора, съответно т.5 от допълнението към договора, ответникът има право да променя таксите на допълнителните услуги веднъж годишно, не по-рано от три месеца от влизане в сила на договора, като ги индексира с обявления от НСИ средногодишен индекс на потребителските цени за предходната година, ако същият е равен или по-голям от 1 %, а информацията за индексването се включва в първата месечна фактура.

Ответникът се позовава на промяна на цените за разпространение на каналите в услугата „Diema Xtra” за увеличението на таксата за тази услуга след 01.07.2021 г. и след 01.07.2021 г., на „тенденцията за нарастваща стойност на премиум филмово и спортно съдържание в световен мащаб“ за увеличението на таксата за услугата „MAX Sport Plus” от същите дати, както и на „икономическото положение в страната“ за увеличението след 16.08.2021 г. на таксата за допълнителен приемник. Подобни предпоставки за възникване на правото на едностранна промяна на таксата не са предвидени нито в договора, нито в ЗЕС. Допълнително следва да се посочи, че не се ангажираха никакви доказателства за осъществяване на първото от посочените основания, а тези, на които ответникът се позовава за увеличението на таксите за услугите „MAX Sport Plus” и допълнителен приемник не са ясни и обективни, което изначално изключва възможността за преценка дали са настъпили. Договорът предвижда единствено индексване на цените с обявления от НСИ средногодишен индекс на потребителските цени за предходната година, ако същият е равен или по-голям от 1 %. Въз основа на това се твърди след 01.03.2023 г. да са увеличени таксите за услугите „Diema Xtra” с 0,39 лв. (от 11,99 лв. на 12,38 лв.) и „MAX Sport Plus” с 0,23 лв. (от 6,98 лв. на 7,21 лв.).

Безспорно клаузата, даваща право на едностранно изменение на таксите за допълнителни услуги не е индивидуално уговорена, доколкото се съдържа в типов договор и тя предвижда права за търговеца, предоставящ по занятие характерната непарична престация на договора. Само от посоченото, обаче, не може да се направи извод, че тя има неравноправен характер. Не би могло да се приеме, че е налице общата предпоставка на чл.143, ал.1 ЗЗП – клаузата да е уговорена във вреда на потребителя, без да отговаря на изискването за добросъвестност и да води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя. Доводите на ищеца, че клаузата предвижда автономна и произволна преценка за увеличаване на таксите, със ставка, която доставчикът на обществени електронни съобщителни услуги счита за целесъобразна, не са съответни на съдържанието на клаузата – увеличението е равно на средногодишния индекс на потребителските цени за предходната година, на който показател ответникът не би могъл да влияе. Обвързването на таксите с този показател на годишна база е обективен начин за привеждане на съдържанието на

правоотношението към актуалната икономическа обстановка, защото високите нива на инфлация намаляват не само покупателна способност на потребителите, на което акцентира ищецът, а увеличават и стойността на ресурсите за предоставяне на услугите. Допълнително следва да се посочи, че обсъжданата клауза не отговаря и на коя да е от хипотезите на чл.143, ал.2 ЗЗП, в т.ч. чл.143, ал.2, т.11 ЗЗП, на която ищецът се позовава, тъй като договорът предвижда обективно основание за едностранна промяна на условията от страна на доставчика – равен или по-висок от 1% индекс на потребителските цени за предходната година. Изпълнението на служебното задължение на съда по чл.7, ал.3 ГПК в пълнота изисква и разглеждане на хипотезата на чл.143, ал.2, т.13, предл.2 ГПК – договорната клауза да дава право на търговеца или доставчика да увеличава цената, без потребителят да има право в тези случаи да се откаже от договора, ако окончателно определената цена е значително завишена в сравнение с цената, уговорена при сключването на договора. Правото на отказ от договора е нормативно установено в чл.230, ал.2 ЗЕС, като ненадлежното изпълнение на задължението на доставчика за уведомяване на потребителя не дерогира правата на потребителя по посочената норма, а само изменя началния момент на срока за едностранно прекратяване. Освен посоченото, и доколкото нищожността, в т.ч. и по чл.146, ал.1 ЗЗП, е винаги изначална, неангажирането на доказателства от страна на ответника за твърдяното уведомяване на ищеца, не води на извод, че той няма право да се откаже от договора поради едностранната му промяна. Дори и да се направи такъв извод, не е налице втората кумулативна предпоставка на обсъжданата хипотеза – окончателно определената цена да е значително завишена в сравнение с цената, уговорена при сключването на договора, тъй като периодът на индексирание е сравнително кратък, съответно предполага невисок процент на индекса, а приложен към цената на месечните услуги, би определил увеличение на таксата на предвиденото в договора основание, с не повече от 1 лв.

Съгласно данните на Националния статистически институт (https://infostat.nsi.bg/infostat/pages/reports/result.jsf?x_2=664) средногодишният индекс на потребителските цени за предходната на увеличението година (2021 г.) е 3.3 %, с какъвто процент е и увеличението на таксите за услугите „Diema Xtra” и „MAX Sport Plus” след 01.03.2022 г. – съответно 0,39 лв. (от 11,99 лв. на 12,38 лв.) и 0,23 лв. (от 6,98 лв. на 7,21 лв.). Примерът, посочен от ищеца в писмената защита, илюстриращ неспазване на посочената норма на индексация, е приведен с данните за увеличението от 01.07.2021 г., което не се твърди да е извършено на обсъжданото основание. Договорът е давал право на ответника едностранно да измени таксите на двете услуги от 01.03.2022 г. с 3.3%. Цената на услугата „Diema Xtra” към тази дата, обаче, е следвало да бъде 9.99 лв., съответно увеличението – 0,33 лв., а на услугата „MAX Sport Plus” – 5.99 лв., съответно увеличението – 0,20 лв. Така с месечните фактури, издадени след фактура № 0446163996/18.03.2022 г. за

отчетния период 16.02.2022 г. – 15.03.2022 г. до края на процесния период (15.09.2022 г.) ответникът е имал право да начисли и изиска плащане на увеличение за двете услуги от общо 0,53 лв. месечно, или общо 4,77 лв. Искът за връщане на даденото без основание се явява основателен до сумата от 290,84 лв., а за разликата от 4,77 лв. следва да бъде отхвърлен. Тъй като предявеният главен иск е един, този изход на спора не сбъдва вътрешнопроцесуалното условие за разглеждане на евентуалния иск.

По присъждане на направените разноски:

Предвид изхода на спора и съгласно чл.78, ал.1 ГПК ищецът има право да му се присъдят направените разноски съразмерно на уважената част от иска. Той е направил такова искане и е представил доказателства да е сторил разноски в производството в размер на 50 лв. – за държавна такса и 700 лв. за адвокатски хонорар (съгласно обективизираната в договора разписка). Предвид цената на иска и предмета на спора, отличаващ се с липса на фактическа сложност и правна – в рамките на обичайната за такъв вид дела, водени между търговец и потребител, съдът намира възражението за прекомерност на заплатения хонорар за основателно. Съобразявайки действително необходимите усилия за защита на правата и интересите на ищеца, определени чрез тези критерии и предвид ограничението по чл.78, ал.5, in fine ГПК – в случая 400 лв. (чл.7, ал.2, т.1 от Наредба № 1/09.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения), съдът счита, че размерът на адвокатския хонорар следва да бъде намален на 450 лв. Така от общо направените разноски (500 лв.), на ищеца се следват 491,93 лв. Няма основание за приложение на правилото на чл.78, ал.2 ГПК, доколкото признанието не се отнася до целия иск.

На основание чл.78, ал.3 ГПК на ответника се дължат разноски съобразно отхвърлената част от иска. Ответникът-юридическо лице, е представляван от юрисконсулт и съгласно на чл.78, ал.8 ГПК му се дължи заплащане на юрисконсултско възнаграждение в размерите по Раздел IV от Наредбата за заплащането на правната помощ. Предвид вида и цената на иска, фактическата и правна сложност на делото, разгледана по-горе, обемът на осъществено от юрисконсулта процесуалното представителство и размерите, определени в чл.25 от Наредбата (от 100 лв. до 360 лв.), прилагайки същата норма като при произнасянето по чл.78, ал.5 ГПК, съдът определи размера на възнаграждението на 110 лв. Така ответникът дължи да заплати на ищеца юрисконсултско съразмерно на отхвърлената част от иска от 1,77 лв.

На основание чл.258, ал.1 ГПК решението подлежи на обжалване.

Мотивиран така, съдът

РЕШИ:

ОСЪЖДА "А1 БЪЛГАРИЯ" ЕАД, ЕИК 131468980, със седалище и

адрес на управление: гр. София, Район „Илинден“, ул.“Кукуш“ № 1, представлявано заедно от изпълнителните директори А. В. Д. и М. М. да **заплати** на И. Е. К., ЕГН *****, с постоянен адрес гр. ***, ул. ***, вход ***, етаж ***, апартамент *** **сумата от 290,84 лв. (двеста и деветдесет лева и осемдесет и четири стотинки)**, която е получил от него без основание, като начислена с месечните фактури, издадени през периода 19.02.2021 г. – 19.09.2022 г. по договор от 11.02.2021 г. за доставка на услугата „Сателитна телевизия – А1 ТВ“, ведно със **законната лихва** от датата на предявяване на иска – 13.10.2022 г. до окончателното изплащане на сумата, като **ОТХВЪРЛЯ** **иска** за разликата над присъдените 290,84 лв. (двеста и деветдесет лева и осемдесет и четири стотинки) до претендираните 295,61 лв. (двеста деветдесет и пет лева и шестдесет и една стотинки), или **за сумата от 4,77 лв. (четири лева и седемдесет и седем стотинки)**.

ОСЪЖДА "А1 БЪЛГАРИЯ" ЕАД, ЕИК 131468980, със седалище и адрес на управление: гр. София, Район „Илинден“, ул.“Кукуш“ № 1, представлявано заедно от изпълнителните директори А. В. Д. и М. М. да **заплати** на И. Е. К., ЕГН *****, с постоянен адрес гр. ***, ул. ***, вход ***, етаж ***, апартамент *** **сумата от 491,93лв. (четиристотин деветдесет и един лева и деветдесет и три стотинки)**, представляваща направените в първоинстанционното производство разноски за държавна такса и адвокатско възнаграждение, съразмерно на уважената част от иска.

ОСЪЖДА И. Е. К., ЕГН *****, с постоянен адрес гр. ***, ул. ***, вход ***, етаж ***, апартамент *** **да заплати** на "А1 БЪЛГАРИЯ" ЕАД, ЕИК 131468980, със седалище и адрес на управление: гр. София, Район „Илинден“, ул.“Кукуш“ № 1, представлявано заедно от изпълнителните директори А. В. Д. и М. М. **сумата от 1,77 лв. (един лев и седемдесет и седем стотинки)**, представляваща юрисконсултско възнаграждение в първоинстанционното производство, съразмерно на отхвърлената част от иска.

РЕШЕНИЕТО подлежи на обжалване с въззивна жалба пред Окръжен съд – Велико Търново в двуседмичен срок от връчване на преписи на страните.

Препис от решението да се връчи на страните.

Съдия при Районен съд – Горна Оряховица: _____